केंद्र शासनाच्या ह ुंडा प्रतिबुंधक
अतधतनयम,
1961 अुंिर्गिील िरूिदीन सार तिल्हासिरावर ह ुंडा
प्रतिबुंधक सल्लार्ार मुंडळ स्थापन करण्याबाबि...

महाराष्ट्र शासन

मतहला व बाल तवकास तवभार्
शासन तनर्गय, क्रमाुंक - सुंकीर्ग- 2016/प्र.क्र. 124/का-
2 नवीन प्रशासन भवन, 3 रा मिला,
मुंत्रालय, म ुंबई- 400032
तदनाुंक: 3 िून, 2016

वाचा : 1) मतहला व बाल तवकास तवभार्, अतधस चना क्रमाुंक- सुंकीर्ग-1099/प्र.क्र.58/का-2, तदनाुंक 3 /11/ 2003.

2) मतहला व बाल तवकास तवभार्, अतधसूचना क्रमाुंक-सुंकीर्ग-1097/प्र.क्र.64/का-2, तदनाुंक 21/5/2002

3) शासन तनर्गय क्रमाुंक :- सुंकीर्ग-2006/प्र.क्र.28/का-2, तदनाुंक 20 नोव्हेंबर,2006

प्रसिावना :-

यासुंदभािील िनतहि यातचका 52/2013 मध्ये मा. उच्च न्यायालयाने केंद्र शासनाच्या ह ुंडा प्रतिबुंधक अतधतनयम, 1961 च्या कलम-8 ब (4) च्या िरूिदीन सार ह ुंडा प्रतिबुंधक अतधकाऱयाुंना मार्गदशगन करण्यासाठी प्रत्येक तिल्हयाि सामातिक क्षेत्रािील 5 पेक्षा िास्ि नाहीि अश्या व्यक्िींचा समावेश असलेल्या (यापैकी 2 सदस्य मतहला असर्े बुंधनकारक) " सल्लार्ार मुंडळ" (Advisory Board) राज्य शासनामार्गि त्वरेने ठरीि करण्याचे तनदेश तदलेले आहेि.

याअन षुंर्ाने नमूद करण्याि येिे की, केंद्र शासनाच्या ह ुंडा प्रतिबुंधक अतधतनयम, 1961 मधील िरूिदीन सार राज्य शासनाने कायदयाच्या कलम-8 ब (4) च्या िरूिदीन सार तदनाुंक 21/5/2002 च्या अतधसूचनेव्दारे ह ुंडा प्रतिबुंधक सल्लार्ार सतमीची स्थापना अध्यक्षा, महाराष्ट्र राज्य मतहला आयोर् याुंच्या अध्यक्षिेखाली करण्याि आलेली होिी. िथातप अध्यक्षा, महाराष्ट्र राज्य मतहला आयोर् हे पद बऱयाच कालावधीपासून तरक्ि असल्याने सतमीच्या बैठका झालेल्या नाहीि. िसेच सदर सतमीची 3 वषांची म दि सुंपल्याम ळे या तवभार्ाच्या शासन तनर्गय तदनाुंक 20/11/2006 अन्वये मा. मुंत्री (र्ृह) याुंच्या अध्यक्षिेखाली ह ुंडा प्रतिबुंधक सल्लार्ार सतमीची प नरगचना करण्याि आलेली आहे. मा. मुंत्री (म.व बा.तव) हया या सतमीच्या उपाध्यक्षा आहेि. िथातप यासुंदभािील िनतहि यातचका 52/2013 मध्ये मा. उच्च न्यायालयाने तदलेल्या तनदेशान सार िाा उक्ि अतधतनयमािील कलम-8 ब (4) च्या िरूिदीन सार सुंबतधि ह ुंडा प्रतिबुंधक अतधकाऱयाुंना मार्गदशगन करण्यासाठी प्रत्येक तिल्हयाि सामातिक क्षेत्रािील 5 पेक्षा िास्ि नाहीि अश्या व्यक्िींचा समावेश असलेले (यापैकी 2 सदस्य मतहला असर्े बुंधनकारक) " सल्लार्ार मुंडळ" (Advisory Board) ठरीि करण्याची बाब शासनाच्या तवचाराधीन होिी.

शासन तनर्गय :-

यास्िव उपरोक्ि पाश्र्वभूमीवर ह ुंडा प्रतिबुंध अतधतनयम 1961 च्या कलम-8 ब (4) च्या िरूिदीन सार िसेच यासुंदभािील "महाराष्ट्र ह ुंडा प्रतिबुंध तनयम, 2003 " च्या कलम-12 मधील िरूिदीन सार राज्याि सुंबतधि ह ुंडा प्रतिबुंधक अतधकाऱयाुंना मार्गदशगन करण्यासाठी तिल्हासिरावर त्या-त्या तिल्हयाि सामातिक क्षेत्राि काम करर्ाऱया 5 पेक्षा िास्ि नाहीि अश्या व्यक्िींचा समावेश असलेल्या (यापैकी 2 सदस्य मतहला असर्े बुंधनकारक) " सल्लार्ार मुंडळ" (Advisory Board) ठरीि करण्यास शासन या आदेशान्वये मान्यिा देि आहे.

शासन तनर्गय क्रमाुंकः सुंकीर्ग- 2016/प्र.क्र. 124/का-2

2. याबाबि "महाराष्ट्र ह ुंडा प्रतिबुंध तनयम, 2003 " च्या कलम-12 मधील िरूिदीन सार सदरह " सल्लार्ार मुंडळ" (Advisory Board) च्या अटी व शिी खालीलप्रमार्े आहेि.

1)ह ुंडा प्रतिबुंध अतधतनयम 1961 च्या कलम-8 ब च्या पोटतनयम (4) अन्वये, तनय क्ि केलेल्या सल्लार्ार मुंडळाचा पदावधी सामान्यपर्े ि ीन वषे इिका असेल आतर् त्याुंचे सदस्य, प नर्ननय क्ि ीसाठी पात्र असिील.

2)सदरह मुंडळाची कायगकक्षा ह ुंडा प्रतिबुंधक अतधतनयम, 1961 च्या प्रयोिनाकरीि ा तनय क्ि केलेल्या ह ुंडा प्रतिबुंधक अतधकाऱयाुंना सल्ला देर्े व मदि करर्े अशी राहील,

3)ि थातप, राज्य शासनास त्याकतरिा कोर्िेही कारर् न देि ा अशा मुंडळास तनष्प्रभावीि करण्याचा अतधकार असेल,

4)प्रत्येक सल्लार्ार मुंडळासाठी एक अध्यक्षपदस्थ व्यक्ि ी असेल ि ी अश्या, मुंडळाच्या सदस्याुंची तनवडून तदलेली असेल आतर् ह ुंडा प्रतिबुंधक अतधकारी त्याची अतधकातरिा असलेल्या क्षेत्राि सल्लार्ार मुंडळाचा आमुंत्रक म्हर्ून कायग करील.

5)आमुंत्रक, प्रत्येक ि ीन मतहन्याुंि ून तकमान एकदा अध्यक्षपदस्थ व्यक्ि ीच्या मान्यिैने मुंडळाची बैठक बोलावील,

6)सल्लार्ार मुंडळाचा कोर्िाही सदस्य, ि र असा सदस्य, :-

(क) प रेसे कारर् असल्यातशवाय मुंडळाच्या लार्ोपाठच्या ि ीन बैठकींना र्ैरहिर रातहल्यास, (ख) राज्य शासनाने नेमून तदलेल्या अन्य कारर्ाम ळे त्याला काढून टाकण्याि आल्यास, ि ो सदस्य असण्याचे बुंद होईल.

7)प्रत्येक तरक्ि पद नवीन सदस्याची तनय क्ि ी करून भरले ि ाईल आतर् असा सदस्य, ज्याच्या ि ार्ी त्याची तनय क्ि ी करण्याि आली त्या व्यक्ि ीने िे पद तरक्ि झाले नसिे ि र तििका काळ धारर् केले असिे, ििेवढा काळ धारर् करील,

8)अध्यक्षपदस्थ व्यक्ि ीसह असलेले ि ीन सदस्य तमळून मुंडळाच्या बैठकीचे कामकाि चालतवण्यासाठी आवश्यक असलेली र्पूि ी पूर्ग होईल,

9)आमुंत्रक, सल्लर्ार मुंडळाच्या प्रत्येक बैठकीच्या कायगवृताचाची एक प्रि, बैठकीच्या ि ारखेपासून पुंधरा तदवसाुंच्या आि मातहिीसाठी व प ढील कायगवाहीकतरिा आय क्ि, मतहला व बाल तवकास, प र्े याुंना पाठतवण्याि येईल.

3. यासुंदभाि "तिल्हा सल्लार्ार मुंडळ " (Advisory Board) च्या सदस्याुंच्या नामतनदेशनासाठीची अहिगा खालीलप्रमार्े तवहीि करण्याि यावी :-

1) ह ुंडा प्रतिबुंध अतधतनयम 1961 च्या अतधतनयमाअुंिर्गि कलम-8 ब (4) च्या िरिूदीन सार प्रत्येक तिल्हयाि ठीिि करावयाच्या सल्लार्ार मुंडळाि ील सदस्य म्हर्ून एखादया व्यक्ि ीचे नामतनदेशन :-

(क) ज्याुंच्या ठायी क्षमिा, सचोटी आतर् प्रतिष्ठा असेल आतर् ज्याुंना मतहलाुंच्या शोषर्ासुंबधीच्या समस्या सोडतवण्याबाबिचे प रेसे ज्ञान व अन भव असेल,

(ख) ज्याुंचे वय त्याुंच्या नामतनदेशनाच्या तदनाुंकास 35 वषांपेक्षा कमी नाही परुंि , 65 वषांपेक्षा अतधक नसेल, अश्या व्यक्ि ींमधून करण्याि येईल : परुंि , ज्याुंना ह ुंडा प्रतिबुंध अतधतनयम, मतहलाुंच्या शोषर्सुंबधीच्या समस्या सोडतवर्े, मतहलाुंच्या सुंबधाि ील कायदे, त्याुंचा तवकास व प नवगसन याबाबिचे ज्ञान

पृष्ठ 4 पैकी 2

शासन तनर्गय क्रमाुंकः सुंकीर्ग- 2016/प्र.क्र. 124/का-2

व त्यासुंबधाि ील कायाचा ि ीन वषांपेक्षा कमी नाही इिका अन भव असेल, अश्या व्यक्ि ींना नामतनदेशनाि पसुंि ी देण्याि यावी.

4. तिल्हास्िरावर सदरह " सल्लार्ार मुंडळ" (Advisory Board) स्थापन करावयाची िबाबदारी सुंबधीि

तिल्हा मतहला व बाल तवकास अतधकारी या ुंची राहील. याकरीि ा त्या ुंना स तचि करण्याि येि े की, त्या ुंनी त्या-

त्या तिल्हयाि ील स्थातनक म ख्य विगमानपत्राि त्वरीि ि ातहराि देवून, सदरह मुंडळावर नेमर् ूक करावयाच्या

त्या तिल्हयाि ील सामातिक क्षेत्राि ील व्यक्ि ीि ंची नामा ुंकने त्वरीि मार्वून कोर्त्याही पतरस्थिथीि एक मतहन्याच्या कालावधीि त्या ुंच्याशी सुंबतधि तिल्हयाि असे " सल्लार् ार मुंडळ" (Advisory Board) ठर्ीि करावे. व याबाबि केलेल्या कायगवाहीचा अहवाल आय क्ि, मतहला व बाल तवकास, प र् े या ुंच्यामार्गि शासनास

सादर करावा.

5. याबाबि आय क्ि, मतहला व बाल तवकास, प र् े या ुंनी ह ुंडा प्रतिबुंध अतधतनयम 1961 च्या अतधतनयमाअुंि र्गि प्रत्येक तिल्हयाि " सल्लार् ार मुंडळ" (Advisory Board) ठर्ीि करण्याच्या अन षुंर् ाने आवश्यक त्या सूचना त्या ुंच्यास्ि रावर सुंबधीि ा ुंना देवून त्यान सार तवहीि म दिि कायगवाही होईल याची दक्षिा

घ्यावी.

6. सदर शासन तनर्गय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करुन देण्याि आला असून त्याचा सुंकेि ा ुंक 201606061202083430 असा आहे. हा आदेश तडिीटल स्वाक्षरीने साक्षा ुंतकि करुन काढण्याि येि आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल या ुंच्या आदेशान सार व ना ुंवाने

DALVI VINOD VASANT

Digitally signed by DALVI VINOD VASANT
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=WOMEN AND CHILD DEVELOPMENT,CID - 917996, postalCode=400032, st=Maharashtra, cn=DALVI VINOD VASANT
Date: 2016.06.06 12:14:05 +05'30'

(तव.व.दळवी)
कक्ष अतधकारी, महाराष्ट्र

शासनप्रि ी,

1)मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य या ुंचे सतचव
2)मा.म ख्यमुंत्री, महाराष्ट्र राज्य या ुंचे सतचव
3)मा. मुंत्री, मतहला व बाल तवकास या ुंचे खाि र् ी सतचव
4)मा.मुंत्री, ग्रामतवकास तवभार् या ुंचे खाि र् ी सतचव
5)मा. राज्यमुंत्री, मतहला व बाल तवकास या ुंचे खाि र् ी सतचव
6)मा. राज्यमुंत्री, ग्रामतवकास या ुंचे खाि र् ी सतचव
7)मा.म ख्य सतचव, महाराष्ट्र राज्य, म ुंबई.
8)अतितरक्ि म ख्य सतचव/प्रधान सतचव/सतचव सवग तवभार्, मुंत्रालय, म ुंबई. 9)पोलीस महासुंचालक, महाराष्ट्र राज्य, म ुंबई.
10)प्रधान सतचव, तवधी व न्याय तवभार्, मुंत्रालय, म ुंबई.
11)सतचव, ग्राम तवकास व ि लसुंधारर् तवभार्, मुंत्रालय, म ुंबई.
12)आय क्ि, मतहला व बाल तवकास आय क्ि ालय, महाराष्ट्र राज्य, प र् े. 13)आय क्ि, एकास्त्मक बाल तवकास सेवा योि ना, रायर्ड भवन, नवी म ुंबई. 14)रीस्रार, मा.उच्च न्यायालय, (Main Justice Section), म ुंबई.

पृष्ठ 4 पैकी 3

शासन तनर्गय क्रमा ुंकः सुंकीर्ग- 2016/प्र.क्र. 124/का-2

15)रीस्रार, मा. उच्च न्यायालय, अतपल सेक्शन, म ुंबई.

16)सतचव, लोक आय क्ि व उप लोक आय क्ि कायालय, म ुंबई.
17)सतचव, महाराष्ट्र तवधान मुंडळ सतचवालय, म ुंबई.
18)सवग तिल्हातधकारी (आय क्ि कायालय प र्े मार्गि)
19)सवग म ख्य कायगकारी अतधकारी, तिल्हा पतरषद (आय क्ि कायालय प र्े मार्गि) 20)सतचव, राज्य तनवडर्ूक आयोर्, म ुंबई.
21)महासुंचालक, मातहीी व िनसुंपकग महासुंचालनालय, म ुंबई.
22)अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य मतहला आयोर्, म ुंबई.
23)अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य बाल हक्क सुंरक्षर् आयोर्, म ुंबई.
24)व्यवस्थापकीय सुंचालक, मतहला आर्नथक तवकास महामुंडळ, म ुंबई.
25)महालेखापाल, महाराष्ट्र-1 / 2, म ुंबई / नार्पूर.
26)सवग तिल्हा मतहला व बाल तवकास अतधकारी / बाल तवकास प्रकल्प अतधकारी (आय क्ि कायालया मार्गि)
27)सवग अुंर्वाडी म ख्य सेतवका (आय क्ि कायालय प र्े मार्गि)
28)व्यवस्थापक, शासकीय मध्यविी म द्रर्ालय, म ुंबई.
29)या ुंना तवनुंिी करण्याि येिे की, सदर अतधस चना Government Extra Ordinary Gazette मध्ये प्रतसध्द करुन त्याच्या 50 प्रिी या तवभार्ास पाठतवण्याि याव्याि.
30)तवभार्ीय िन सुंपकग अतधकारी, मातहीी व िनसुंपकग महासुंचालनालय, म ुंबई.
31)(या ुंना सदर अतधस चना प्रतसध्द करण्याच्या तवनुंिी सह)
32)सवग कायासने, मतहला व बाल तवकास तवभार्, मत्रालय, म ुंबई.
33)तनवड नस्िी- (का-9) मतहला व बाल तवकास तवभार्, मत्रालय, म ुंबई.

पृष्ठ 4 पैकी 4